

| Research Article \ Araştırma Makalesi |

Anne Babaların Çocukların Oynadıkları Riskli Oyun İle İlgili Görüşlerini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi

Investigation of the Factors Affecting Parents' Views on Risky Play of Children

Nezahat Hamiden KARACA¹, Neriman ARAL²

• **Geliş Tarihi:** 29 Tem. 2020

• **Kabul Tarihi:** 29 Eyl. 2020

• **Yayın Tarihi:** 30 Eyl. 2020

To cite this article: Karaca, N. H. ve Aral, N. (2020). Anne Babaların Çocukların Oynadıkları Riskli Oyun İle İlgili Görüşlerini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi. Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi, 5:2, 72-86. **DOI:** 10.37754/775458.2020.525

Öz

Bu çalışma, anne-babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerinde etkili olan etmenleri inceleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya 2019-2020 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden, tipik gelişim gösteren, gönüllü basit tesadüfi örnekleme yoluyla belirlenen 650 (anne=400, baba=250) çocuğun anne-babası dâhil edilmiştir. Araştırmada okul öncesi eğitime devam eden çocukların ve anne-babaların demografik özelliklerinin yer aldığı "Genel Bilgi Formu" ve anne-babaların riskli oyun ile ilgili görüşlerini değerlendirmek amacıyla Karaca (2020) tarafından geliştirilen "Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)-Ebeveyn Formu" kullanılmıştır. Çalışma sonucu elde edilen verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle parametrik olmayan analizlerle değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, anne-babaların riskli oyun konusundaki görüşlerin belirlenmesinde çocukların cinsiyetinin etkili olmadığı, ailedeki çocuk sayısının riskli davranışları ayırt etme ve destek verme alt boyutlarında, anne-baba öğrenim durumunun riskli davranışları ayırt etme, gereğine inanma, destek verme ve eş/partner desteği alt boyutlarında etkili olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın bulguları doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi dönem, çocuk, oyun, riskli oyun

Abstract

This study was carried out to investigate the factors that affect parents' views on children's risky play. In the study, the parents of 650 (mother = 400, father = 250) children who attend preschool education institutions affiliated to the Directorate of National Education in the city center of Afyonkarahisar in the 2019-2020 academic year were included in the study through voluntary simple random sampling. In the research, the "General Information Form" which included the demographic characteristics of children and parents attending pre-school education and "Scale for the Attitudes towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) -Parent Form developed by Karaca (2020) to evaluate parents' views on risky play were used. Since the data obtained as a result of the study did not show normal distribution, they were evaluated by non-parametric analyzes. As a result of the study, in determining the view of parents on risky play, the gender of the children was not found to be effective while the number of children was found to be effective in the sub-dimensions of distinguishing and supporting risky behaviors. In addition, parents' level of education was found to be effective in the sub-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Türkiye, nkaraca@aku.edu.tr

² Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Türkiye, naral@ankara.edu.tr

dimensions of distinguishing risky behaviors, pro-beliefs, giving support and spouse / partner support. In line with the findings of the study, suggestions were made.

Key Words: preschool period, child, play, risky play

Giriş

Çocuklar için oyun, hangi türü olursa olsun vazgeçemeyecekleri, yaşamlarının ayrılmaz bir parçasıdır ve günlük yaşamlarında baskın bir faaliyettir (Ball, 2002). İnsanlığın var olduğu andan günümüze kadar varlığını koruyan oyunun önemi 17. ve 18. Yüzyılda daha fazla ilgi görmeye başlamıştır. Locke ve Rousseau, oyunun çocukluğun gerekli bir parçası olduğunu, çocukların bütünsel gelişimlerinde sağlıklı olabilmeleri için oyunun önemli katkılarından olduğunu vurgulamışlardır (Frost, Wortham ve Refiel, 2005). Özellikle çocuklar dışarıda, açık havada yetişkin kontrolünden uzak, özgürce oynamaktan büyük zevk almaktadır (Brockman, Jago ve Fox, 2011). Çocukların doğuştan riskli oyunlara doğal bir eğilimlerinin olduğu (Brussoni ve diğ., 2012) ve oyunlarında kendilerini iyi hissettiren zorlukları sevdiği görülmektedir. Risk alma, bazı olumsuz sonuçların ortaya çıkma olasılığı ile ilişkili davranışlara katılım, zararı göze alma olarak tanımlanmaktadır (Boyer, 2006). Riskli oyun ise; belirsizlik ve fiziksel yaralanma riski içeren, heyecan verici ve ilginç fiziksel oyun biçimlerini kapsayan (Sandseter,2010), sınırları zorlamak ve test etmek, sınırları keşfetmek ve risk hakkında bilgi edinmek için fırsatlar sunan oyun (Ball,2002; Little ve Wyver, 2008) olarak ifade edilmektedir.

Çocuklar oyunlarında genellikle riskli davranışlar ve zorluk aramakta (Tovey,2007; Stephenson,2003) heyecan, korku, sevinç, keyif gibi duyguları yaşamaktan hoşlanmaktadır (Sandseter,2012). Yapılan çalışmalarda çocuklar oyunlarında risk alarak; zorlukları yönetmeyi öğrenme ve bilinçli kararlar alabilmeyi (Mitchell ve Diğ., 2006), kendilerine meydan okumalarına, kendi sınırlarını sınayarak neleri yapıp yapamayacaklarını öğrenmeyi (Thomas ve Harding,2011; Play Wales, 2015), kendi yargılarına güvenmelerini, bağımsızlıklarının farkına varmalarını, kendini fiziksel ve zihinsel olarak nasıl koruyacaklarını (Unger,2008), problem çözme becerilerini ve sosyal yeterliliklerini geliştirmeyi (Greenfield,2004), başarısızlıkları ile başa çıkabilmelerini (Tovey,2010) öğrenebildikleri vurgulanmaktadır. Çocuklar sallanma, tırmanma, zıplama, hoplama, yuvarlanma, kayma, asılı kalma gibi riskli oyunlar oynamaktan büyük zevk almakta ve bu oyunların motor becerileri, denge, hız, çeviklik, koordinasyon, beden-alan farkındalığını desteklemede etkili olduğu belirtilmektedir (Greenland, 2010). Kantoma ve diğ. (2011) riskli oyun oynamayan çocukların ergenliğe ulaştıklarında zindelik ve motor sorunları yaşama olasılıklarının oynayan çocuklara göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. White (2011) çocukların hem riskli oyun oymaları için hem de riskli oyuna teşvik edebilmek için açık hava oyunlarının güçlü öğrenme ortamı olduğunu, Moyles (2014) açık havada oyunun çocukların açık uçlu materyallerle farklı düşünmelerine fırsat sunduğunu ve dolayısı ile çocukların yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesinde önemli yer tuttuğunu belirtmişlerdir. Çocuklar için riskli oyunun yaşamlarında önemli yere sahip olduğuna, özellikle küçük yaşlardan itibaren çocukların risk almayı gerektiren zorlu oyunları tercih ettiklerine (Sandseter, 2010; Stephenson, 2003) ve risk almanın çocukların gelişimlerini olumlu yönde desteklediğine yönelik çalışmalar da bulunmaktadır (Ball, 2002; Fiskum, 2004; Fjortoft, 2000).

Günümüzde çocukların açık havada ve riskli oyun oymalarını engelleyen bazı etmenler bulunmaktadır. Morrongiello ve Lasenby-Lessard (2007), çocukların risk alma davranışlarını bireysel özelliklerin, ebeveyn etmenlerinin ve sosyal faktörlerin şekillendirdiğini belirtmişlerdir. Play England (2011), çocukların son yıllarda dışarıda oynamak için harcadıkları sürenin giderek azaldığını, çocukların %32'sinin hiç ağaca tırmanmadığını, çocuklarının çoğunun hiç tepeden aşağıya inmediğini ve her on çocuktan birinin hiç bisiklete

binmediğini belirtmişlerdir. Christensen (2002) çalışmasında, çocuk güvenliği endişesi nedeni ile yetişkinlerin son yıllarda çocukların serbest oyun zamanlarını yapılandırma eğilimlerinin yoğunlaştığı (Christensen, 2002), denetiminin kolay olması nedeni ile çocukları bilgisayar, televizyon ya da müzik, resim, spor gibi başında yetişkin olan etkinliklere yönlendirerek zamanlarını geçirmelerini sağladıkları görülmektedir. Özellikle aşırı koruyucu anne-baba tutumları (Carver, Timperio ve Crawford, 2008), anne-babaların güvenlik endişeleri, çocukların yaralanma riski (Lester ve Russell, 2008), coğrafi özgürlüğün olmaması (Hofferth, 2009; Schwebel ve Barton, 2005) gibi nedenlerle çocukların daha çok kapalı alanlarda, denetimli ortamlarda ve yapılandırılmış oyun ortamlarında oynamaları (Little, 2015) çocukların riskli oyun oynamalarını etkileyen etmenler arasında yer almaktadır. Anne-babalar genellikle trafik kazaları, kaçırılma tehdidi gibi nedenlerden dolayı çocuklarının açık havada bisiklet sürmelerine, oyun oynamalarına ve bir yeri yanlarında yetişkin olmadan keşfetmelerine izin verme konusunda endişe duyduklarını (Little ve Wyver,2008; Brussoni ve Diğ.,2012), bu durumların çocukların bağımsızlıklarına ve öz yönelimli oyun fırsatlarını kısıtlamaya neden olduğunu belirtmişlerdir (Lindon,2011). Genel olarak anne-babalar kendi çocukluklarında oynadıkları oyunlar ve deneyimleri düşündüklerinde açık havada oyunların çocukların gelişimlerini olumlu etkileri olduğunu kabul etmelerine rağmen, çocuklarını zarar görecekları nedeni ile çocukların mekânsal hareketliliklerini sınırladıklarını belirtmişlerdir (Jenkinson,2001). Bunun aksine riskli oyunun faydalarını görmezden gelerek çocukları en küçük tehlikelerden bile korumanın daha büyük tehlikelere yol açacağı vurgulanmaktadır (Skenazy,2010). Riskli oyunların veya davranışların ortadan kaldırılması ya da azaltılması kısa vadede olumlu sonuçlar sağlayabilir. Ancak uzun vadede risk oyunlarının azalması çocuklarda hareketsizlik ve kendilerine güven eksikliği doğurabileceği (Little ve Wyver,2008) obezite, ruh sağlığı bozuklukları, bağımsızlık eksikliği, öğrenme, algı ve yargı becerilerinde azalmaya neden olabileceği (Eager ve Little,2011) ve korku yönetimlerini geliştirmede zorluk yaşayabileceği (Gleave ve Cole-Hamilton,2012) belirtilmektedir.

Yetişkinlerin aşırı koruyucu yaklaşımları, toplumun artan güvenlik tedbirleri nedeni ile son yıllarda risk ve çocukların oyun oynama fırsatları arasındaki denge ile ilgili çalışmaları ön plana çıkarmıştır (Adams,2001; Furedi,2001; Little,2006;Apter,2007; Sandseter,2007; Sandseter,2009; Little, Wyver ve Gibson,2011; Brussoni, Olsen, Pike ve Sleet,2012; Little, Sandseter ve Wyner,2012; Sandseter,2014; Brussoni vd., 2015; Little,2015; Güler ve Demir,2016; Brussoni, Ishikawa, Brunelle ve Herrington,2017; Coe,2017; Harper,2017; Nikiforidou,2017; Ünüvar ve Kanyılmaz,2017; Brussoni, Ishikawa, Han, Pike, Bundy, Faulkner ve Mâsse,2018; Kleppe,2018; McFarland ve Laird,2018). Türkiye’de de riskli oyun ile ilgili çalışmaların son yıllarda artış gösterdiği görülmektedir (Cevher Kalburan, 2014; Cevher-Kalburan ve İvrendi, 2016; Güler ve Demir, 2016; Ünüvar ve Kanyılmaz, 2017; Morali,2019). Çocukların kendilerini ve çevresini merak etmek, neyin güvenli olup olmadığını keşfetmek, riskli davranışları denemek doğalarının bir parçasıdır (Apter,2007). Yetişkinler çocuklarını zayıfmış gibi düşünerek yaşamlarındaki tüm riskleri ortadan kaldırmaya çalışmakta, çocuklarına öğrenme yeteneklerinin gelişmelerini kısıtlayarak korku dolu bir ortam yaratmaktadır. Aynı zamanda çocuklar yetişkinlere bağımlı kalarak da karşılaştıkları sorunlarda aşırı temkinli davranarak risk alma ile ilgili kendi kararlarını kendileri veremeyeceklerdir (Marano ve Skenazy, 2011). Bu nedenle yetişkinler açık alanlarda tüm riskleri ortadan kaldırmak yerine çocuklarına “kontrollü ve destekleyici” bir ortamda riskli oyuna teşvik edebilmelerinin önemli olduğu vurgulanmaktadır (Ofsted, 2006). Buradan hareketle bu çalışmada anne-babaların çocuklarının riskli oyun oynamaları konusunda etki eden etmenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın özellikle araştırmacılara, eğitimcilere ve anne-babalara çocukların riskli oyun oynamasının gerekliliği hakkında önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Materyal ve Yöntem

Anne-babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerinde etkili olan etmenlerin incelendiği bu çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkındaki genel yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan çalışmalar için uygundur (Karasar, 2010).

Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar merkez ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ilkokulların anasınıfı çocuklarının anne-babaları oluşturmaktadır. Örneklem Afyonkarahisar il merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden, tipik gelişim gösteren, gönüllü basit tesadüfi örnekleme yoluyla belirlenen 650 (anne= 400, baba=250) anne-baba (her anne-babaya bir ölçek verilmiştir) dâhil edilmiştir.

Anne-babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerinde etkili olan etmenlerin incelendiği çalışmaya dahil edilen %48,2'si kız %51,8'i erkek, %11,8'inin tek çocuk, %88,2'sinin birden fazla çocuğa sahip oldukları, annelerin %64'ünün ilk-ortaokul, %20,3'ünün lise ve %15,7'si üniversite mezunu oldukları, babaların %43,2'sinin ilk-orta okul, 34,2'sinin lise ve %22,6'sının üniversite mezunu oldukları belirlenmiştir.

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, anne-babaların kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla "Genel Bilgi Formu" ve anne-babaların çocuklarının oyunlarında riskli oyun oynamaları ile ilgili görüşlerini değerlendirmek üzere Karaca (2020) tarafından geliştirilen "Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)-Ebeveyn Formu" kullanılmıştır.

Genel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilen formda; çocukların cinsiyeti, doğum sırası, daha önce okul öncesi eğitim alıp almama durumları, ailedeki çocuk sayısı, anne-babaların öğrenim durumlarına yönelik sorular yer almaktadır.

Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)-Ebeveyn Formu: Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)-Ebeveyn Formu ölçeği Karaca (2020) tarafından geliştirilmiştir. Likert tipi olan ölçek 18 maddeden oluşmakta; katılmıyorum (1), kısmen katılıyorum (2), kararsızım (3), kısmen katılıyorum (4), katılıyorum (5) şeklinde puanlanmaktadır. Karaca (2020) tarafından geliştirilen ölçeğe faktör analizi yapılmış ve ölçek analizi sonucunda, Gereğine İnanma, Riskli Davranışları Ayırt Etme, Destek Verme, Kaygı Duyma ve Eş/partner Desteği şeklinde beş faktöre ayrılmıştır. Ayrıca KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri .90 olarak, tespit edilmiştir. Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı'nın güvenilirlik katsayısı ($\alpha=.919$) olarak belirlenmiştir. Ölçeğin faktörlere ait güvenilirlik katsayıları ise Gereğine inanma faktörü $\alpha=.953$, Riskli Davranışları Ayırt Etme faktörün $\alpha=.878$, Destek Verme faktörün $\alpha=1.000$, Kaygı Duyma faktörün ise $\alpha=1.000$ ve Eş/partner Desteği faktörün $\alpha=1.000$ olarak saptanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi ile oluşan beş faktörlü yapı doğrulayıcı faktör analizi ile sınanmış; RMSA (.045), NFI (.98), NNFI (.99), CFI (.99), SRMR (.040) ve AGFI (.91) değerleri ile mükemmel uyuma, GFI (.92) değeri ise kabul edilebilir uyuma karşılık geldiği belirlenmiştir. Ölçeğin değerlendirilmesinde Değerlendirmede; Gereğine İnanma, Riskli Davranışları Ayırt Etme, Destek Verme faktörlerinde (18. soru ters puanlanmaktadır) en fazla 101 puan en düşük 25 puan alınmakta ve anne- babaların riskli oyun hakkında olumlu (yüksek puan) ya da olumsuz (düşük puan) görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Kaygı duyma ve Eş/Partner Desteği

faktörlerinde en fazla 35 en düşük 7 puan alınmakta ve anne-babaların riskli oyun hakkında olumlu (düşük puan) ya da olumsuz (yüksek puan) görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Elde edilen değerler ölçme aracının güvenilir olduğu ve kabul edilebilir psikometrik özelliklere sahip olduğunu göstermiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya dâhil edilen anne-babaların genel bilgi formunda yer alan kişisel bilgileri frekans ve yüzde dağılımları halinde verilmiştir. “Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)-Ebeveyn Formu”ndan elde edilen verilerin analizinde; öncelikle puanların normal dağılımına bakılmış, normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi ile incelenmiştir. Ölçeğe verilen yanıtların puanları ile homojenliğe bakıldığında değerlerin 0.05’ten küçük olduğu yani normal dağılım göstermediği belirlenmiş (Bütüner, 2008) ve verilerin analizinde non-parametrik testler kullanılmıştır. Buradan hareketle; çocuğun cinsiyeti, ailedeki çocuk sayısı değişkenleri Manny Whitney U Testi ile anne-baba öğrenim durumu Kruskal Wallis H Testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Anne-babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerinde etkili olan etmenlerin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmadan elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1 Anne-Babaların Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu’ndan Aldıkları Puanların Çocukların Cinsiyetine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	Sıra Ort.	z	p
Gereğine İnanma	Kız	313	3,6738	,81917	335,34	-1,294	,196
	Erkek	337	3,6442	,73296	316,36		
Riskli Davranışları Ayırt Etme	Kız	313	3,0507	,62173	316,46	-1,187	,235
	Erkek	337	3,1039	,61647	333,90		
Destek Verme	Kız	313	3,3315	,77506	319,42	-,801	,423
	Erkek	337	3,3680	,72400	331,15		
Kaygı Duyma	Kız	313	3,1390	,89730	329,56	-,535	,593
	Erkek	337	3,0935	,87083	321,73		
Eş/Partner Desteği	Kız	313	2,8051	,75580	320,23	-,696	,487
	Erkek	337	2,8526	,77731	330,39		

Tablo 1 incelendiğinde; Anne-Babaların *Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu* alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının çocukların cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>.05$). Bulgular doğrultusunda anne-babaların çocuklarının riskli oyun oynamaları hakkındaki görüşlerini çocuklarının cinsiyetinin etkilemediği söylenebilir.

Tablo 2. Anne-Babaların Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu’ndan Aldıkları Puanların Ailedeki Çocuk Sayısına Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Ailedeki Çocuk Sayısı	N	\bar{X}	s.s.	Sıra Ort.	z	p
Gereğine İnanma	Tek	77	3,7857	,65388	356,56	-1,554	,120
	Birden fazla	573	3,6414	,78903	321,33		
Riskli Davranışları	Tek	77	3,2115	,55648	370,09	-2,226	,026*

Ayırt Etme	Birden fazla	573	3,0603	,62532	319,51		
Destek Verme	Tek	77	3,5162	,67660	370,38	-2,249	,025*
	Birden fazla	573	3,3281	,75559	319,47		
Kaygı Duyma	Tek	77	3,1526	,79798	322,83	-,134	,894
	Birden fazla	573	3,1104	,89465	325,86		
Eş/Partner Desteği	Tek	77	2,9091	,70428	343,13	-,885	,376
	Birden fazla	573	2,8191	,77477	323,13		

Tablo 2 incelendiğinde; Anne-Babaların *Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu* alt boyutlarından riskli davranışları ayırt etme ($z = -2,226$, $p = ,026$, $p < ,05$) ve destek verme ($z = -2,249$, $p = ,025$, $p < ,05$) alt boyutlarında ailedeki çocuk sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda; riskli davranışları ayırt etme ve destek verme alt boyutları puanlarında tek çocukların lehine anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bulgular doğrultusunda anne-babaların çocuklarının riskli oyun oynamalarını tek çocuğa sahip olanların destekledikleri söylenebilir.

Tablo 3. Anne-Babaların Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu'ndan Aldıkları Puanların Anne Öğrenim Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Anne Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	S.S	Sıra Ort.	Kruskal-Wallis H		
						X ²	P	Anlamlı Farklılık
Gereğine İnanma	İlköğretim	277	3,5885	,79765	353,5			
	Lise	181	3,7205	,79076	309,837	14,955	0,001	3-1
	Üniversite	192	3,8637	,60702	299,87			
Riskli Davranışları Ayırt Etme	İlköğretim	277	3,0117	,63398	353,267			
	Lise	181	3,0942	,56783	308,558			
	Üniversite	192	3,3291	,55775	301,411			
Destek Verme	İlköğretim	277	3,2632	,75578	345,597	22,803	0,000	3-1
	Lise	181	3,4129	,73164	312,555			
	Üniversite	192	3,6250	,66911	308,708			
Kaygı Duyma	İlköğretim	277	3,0733	,92507	352,345	2,823	0,244	
	Lise	181	3,1383	,80035	305,89			
	Üniversite	192	3,2574	,79871	305,258			
Eş/Partner Desteği	İlköğretim	277	2,7837	,77352	340,406	13,479	0,001	3-1
	Lise	181	2,7955	,74780	323,257			
	Üniversite	192	3,0621	,72778	306,109			3-2

Tablo 3 incelendiğinde; Anne-Babaların *Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu* alt boyutlarından gereğine inanma ($x^2 = 14,955$, $p = ,001$, $p < ,05$), riskli davranışları ayırt etme ($x^2 = 24,829$, $p = ,000$, $p < ,05$), destek verme ($x^2 = 22,803$, $p = ,000$, $p < ,05$) ve eş / partner desteği ($x^2 = 13,479$, $p = ,001$, $p < ,05$) alt boyutlarında anne öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın hangi

gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda; gereğine inanma, riskli davranışları ayırt etme, destek verme ve eş / partner desteği alt boyutları puanlarında annenin öğrenim durumu yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bulgular doğrultusunda üniversite mezunu olan annelerin çocuklarının riskli oyun oynamalarını destekledikleri söylenebilir.

Tablo 4. Anne-Babaların Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu'ndan Aldıkları Puanların Baba Öğrenim Durumuna Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Baba Öğrenim Durumu	n	\bar{X}	S.S	Sıra Ort.	Kruskal-Wallis H		
						X ²	P	Anlamlı Farklılık
Gereğine İnanma	İlköğretim	281	3,6349	,77404	318,03	5,507	,064	
	Lise	222	3,6036	,84242	314,00			
	Üniversite	147	3,7864	,65267	357,15			
Riskli Davranışları Ayırt Etme	İlköğretim	281	2,9969	,61681	297,73	28,836	,000	3-1
	Lise	222	3,0360	,62587	313,05			3-2
	Üniversite	147	3,2974	,56342	397,38			
Destek Verme	İlköğretim	281	3,2464	,76502	298,28	24,476	,000	3-1
	Lise	222	3,3255	,72542	316,73			3-2
	Üniversite	147	3,5867	,70325	390,77			
Kaygı Duyma	İlköğretim	281	3,0810	,92214	321,43	8,220	,016	3-1
	Lise	222	3,0338	,89208	306,27			3-2
	Üniversite	147	3,3044	,76443	362,31			
Eş/Partner Desteği	İlköğretim	281	2,7070	,75695	293,28	26,252	,000	3-1
	Lise	222	2,8273	,78684	323,42			3-2
	Üniversite	147	3,0680	,70110	390,24			

Tablo 4 incelendiğinde; Anne-Babaların *Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu* alt boyutlarından riskli davranışları ayırt etme ($x^2 = 28,836$, $p = ,000$, $p < ,05$), destek verme ($x^2 = 24,476$, $p = ,000$, $p < ,05$), kaygı duyma ($x^2 = 8,220$, $p = ,016$, $p < ,05$) ve eş / partner desteği ($x^2 = 26,252$, $p = ,000$, $p < ,05$) alt boyutlarında baba öğrenim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda; riskli davranışları ayırt etme, destek verme, kaygı duyma ve eş / partner desteği alt boyutları puanlarında babanın öğrenim durumu yüksek olanların lehine anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Bulgular doğrultusunda üniversite mezunu olan babaların çocuklarının riskli oyun oynamalarını destekledikleri söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Geçen yüzyılın sonlarına kadar yapılan araştırmalarda oyunun; bilişsel, dilsel, sosyal, duygusal, motor becerilerin gelişiminde olumlu etkileri olan benzersiz bir ortam olduğu vurgulanmıştır (Piaget, 1962; Erikson, 1985; Rubin, Fein ve Vanderberg, 1983; Oktay, 1999; Saracho, 1999; Hampton, Fantuzzo & Manz, 1999; Gagnon & Nagle, 2004). Ancak 'riskli oyun' kavramı daha yeni bir tartışma ve kavramlaştırma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle riskli oyun bağlamında yürütülen araştırmaların, daha çok çocuk oyunlarındaki

riskli davranışları belirlemeye ve riskli oyunu tanımlamaya yönelik olduğu görülmektedir (Güler ve Demir, 2016). Riskli oyunun tanımlanmasının yanında, çocukların riskli oyun oynamalarında etkili olan bireysel ve çevresel birçok değişkenin olduğu da yapılan çalışmalarla desteklenmektedir (Sandsater,2007; Stephenson, 2003; Bundy ve diğ., 2009; Little ve Eager, 2010). Buradan hareketle çalışmada Anne-babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerinde etkili olan etmenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışma sonucunda anne-babaların riskli oyun konusundaki görüşlerinde çocukların cinsiyeti, ailedeki çocuk sayısı, anne-baba öğrenim durumlarının etkili olup olmadığı incelenmiştir.

Çalışmada ilk olarak çocukların cinsiyetlerinin etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre anne-babaların çocukların riskli oyun oynamalarında çocuklarının cinsiyetinin etkili olmadığı belirlenmiştir. Ancak yapılan çalışmalarla çocukların cinsiyetlerinin oyun davranışlarını etkilediği, erkeklerin daha çok fiziksel, sert ve saldırganlığı temsil eden oyunları; kız çocukların ise daha çok “mış gibi yapma” oyunlarını tercih ettikleri belirlenmiştir (Humphreys ve Smith, 1984; Colwell & Lindsey, 2005; Gerrits, Goudena & van Aken, 2005; Zachopoulou, Trevas & Tsirikiki, 2004; Duman ve Temel,2011). Aynı zamanda erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla risk almaya istekli ve meyilli oldukları (Ginsburg ve Miller, 1982; Smith,1998 Akt. Sandseter, 2007; Sandseter ve Kennair, 2011), kız çocuklarının daha çok anne ve babalarının yönlendirmesi ile oyun tercihinde buldukları (Morrongiello ve Lasenby-Lessard, 2007), Kindleberger-Hagan ve Kuebli (2007) kız çocuğu olan babaların erkek çocuğu olana babalara göre daha kontrollü oldukları, annelerin risk alma durumlarında erkeklere ve kızlara farklı davranmadıkları belirlenmiştir. Aynı zamanda modern batı toplumlarında, kentsel alanlarda yaşayan çoğu çocuk, motor oyun için boş alan ve fırsatlardan yoksun olup anne-babaları tarafından aşırı koruma altındadır (McFarland ve Raid, 2020; Rosin, 2014). Bu nedenle kültürün de etkisi olarak ebeveynlerin cinsiyet farkı gözetmeksizin daha korumacı oldukları (Creighton, Brussoni, Oliffe ve Olsen, 2017), çocuklarını yetişkinlerle birlikte, yapılandırılmış etkinliklere yönlendirdikleri bu doğrultuda çocukların sağlıklı gelişimlerini engellemişlerdir (Gull, Goldenstein ve Rosengarten, 2018; Walters, 2020). Yapılan çalışmanın bulgularına göre “Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı Ebeveyn Formu ölçeğine ait alt boyutlarında çocukların cinsiyetlerinde istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmemiştir. Buradan hareketle yapılan araştırmaların çalışmanın bulgularını desteklemediği görülmektedir. Bu konu ile ilgili daha fazla örnekleme olan, kent-kırsal alandaki cinsiyet farkını, kültürler arasındaki cinsiyet farkını ortaya koyan araştırmalar yapılması önerilebilir.

Çalışmada ailedeki çocuk sayısının anne-babaların riskli oyun hakkındaki görüşlerini etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Bulgulara göre, riskli davranışları ayırt etme ve destek verme alt boyutlarında tek çocuğa sahip olan anne-babaların lehine anlamlı fark belirlenmiştir. Bu doğrultuda tek çocuğa sahip olan anne-babaların daha fazla çocuğa sahip olan anne-babalara göre çocuklarının riskli oyun oynamalarını riskli oyun davranışlarının farkında oldukları ve daha çok destekledikleri belirlenmiştir. Bu konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde; alanyazında yer alan tek çalışmada, Cevher Kalburan ve İvrendi (2016) birden fazla çocuğu olan anne-babaların riskli oyun hakkında tek bir çocuğu olan anne-babalardan daha olumlu düşünceler bildirdikleri belirlenmiştir. Bu araştırmaya ait bulgunun mevcut çalışma ile desteklenemediği görülmektedir. Ancak birden fazla çocuğa sahip olan anne-babaların çocuklarına daha az zaman harcadıkları (Yavuzer,1993), çok sayıda çocuğa güvenliği sağlamada kaygı duymaları ve bu kaygı nedeni ile çocukların riskli oyun oynamaları konusun olumlu bakmadıkları söylenebilir. Bir diğer olasılık da tek çocuk sahibi anne babaların göreceli olarak daha fazla çocuk sahibi anne babalardan daha yüksek sosyo-kültürel seviyede buldukları varsayımından hareketle; tek çocuklu anne babaların

çocuk gelişiminde riskli oyunun faydaları hakkında daha fazla bilgi sahibi oldukları ve bu yönde tutum geliştirdikleri söylenebilir. Her ne kadar ölçekteki maddelere anne babalar bu şekilde karşılık vermiş olsalar da çocuk yetiştirme pratiklerine bu tutumlarını ne ölçüde yansıttıkları daha kapsamlı ve gözleme dayalı bir çalışmayla netleştirilebilir. Bu konu hakkında anne-babalara eğitim verilerek çocuklarının gelişimlerinin olumlu yönde ilerlemesi için her çocuğa ihtiyacına göre olanakların sunulması ve riskli oyun oynamaları için destek vermeleri sağlanabilir.

Çalışmada anne- baba öğrenim durumlarının riskli oyun hakkındaki görüşlerini etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Bulgulara göre anne- babaların riskli davranışları ayırt etme, gereğine inanma, destek verme ve eş/partner desteği alt boyutlarında üniversite mezunu olan anne-babaların lehine anlamlı fark belirlenmiştir. Aynı zamanda üniversite mezunu olan babaların çocuklarının riskli oyun oynamalarından daha fazla kaygı duydukları da belirlenmiştir. Bu durum Creighton ve arkadaşlarının (2017) çalışmalarındaki bulguları desteklemektedir. Bu doğrultuda, üniversite mezunu olan anne ve babaların ilköğretim ve lise mezunu olan anne-babalara göre riskli davranışlarını ayırt etmelerinde, çocuklarına riskli oyun oynamaları konusunda destek olmalarında, çocuklarının riskli oyun oynamalarının gerekliliğine inanmalarında ve bu nedenlerle eşleri ile birbirlerini desteklemelerinde etkili oldukları söylenebilir. Bu konu ile ilgili Cevher Kalburan ve İvrendi (2016) araştırmasında anne-babaların eğitim düzeylerinin çocukların riskli oyun oynamalarını yordamadığı sonucunu elde etmiştir. Bununla birlikte, ebeveyn tutumlarının çocukların riskli oyun davranışlarına etkisinin araştırıldığı çalışmalarda, çocukların riskli oyun davranışlarına gösterilen toleransın anne babanın eğitim seviyelerine paralel olarak çocuk gelişimi hakkındaki bilgi derinliklerinden ve çocuk yetiştirme tarzları hakkında ortak karar alabilme becerilerinden etkilendiği rapor edilmiştir (Coplan Hastings, Lagacé-Séguin ve Moultonve, 2002; Little, 2010; Stevens, Hough ve Nurss, 1993). Bu konu ile ilgili çalışma sayısının yeterli olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle gelecekte anne-babaların eğitim düzeyi ile riskli oyun hakkındaki görüşleri arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için çalışmalar yapılması önerilebilir.

Kaynakça

- Adams, J. (2001). *Risk*. London: Routledge.
- Apter, M.J. (2007) *Danger: our quest for excitement*. Oxford: Oneworld
- Ball, D. J. (2002). *Playgrounds—risks, benefits and choices*. London: Health & Safety Executive (HSE) contract research report, Middlesex University
- Boyer, T.W. (2006) The development of risk-taking: a multi-perspective review. *Developmental Review*, 26, 291-345. <http://dx.doi.org/10.1016/j.dr.2006.05.002>
- Brockman, R., Jago, R. ve Fox, K.R. (2011). Children's active play: self-reported motivators, barriers and facilitators. *BMC Public Health*, 11, 461.
- Brussoni, M., Olsen, L. L., Pike, I. ve Sleet, D. A. (2012). Risky play and children's safety: Balancing priorities for optimal child development. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(9), 3134–3148.
- Brussoni, M., Gibbons, R., Gray, C., Ishikawa, T., Sandseter, E. B. H., Bienenstock, A., ve Pickett, W. (2015). What is the relationship between risky outdoor play and health in children? A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 12 (6), 6423–6454. doi:10.3390/ijerph120606423

- Brussoni, M., Ishikawa, T., Brunelle, S. ve Herrington, S. (2017). Landscapes for play: Effects of an intervention to promote nature-based risky play in early childhood centres. *Journal of Environmental Psychology*, 54, 139-150. doi: 10.1016/j.jenvp.2017.11.001.
- Brussoni, M., Ishikawa, T., Han, C., Pike, I., Bundy, A., Faulkner, G., ve Måsse, L. (2018). Go play outside! Effects of a risk-reframing tool on mothers' tolerance for, and parenting practices associated with, children's risky play: study protocol for a randomized controlled trial. *Trials*, 19(1), 173.
- Bundy, A. C., Lockett, T., Tranter, P. J., Naughton, G. A., Wyver, S. R., Ragen, J., ve Spies, G. (2009). The risk is that there is 'no risk': a simple, innovative intervention to increase children's activity levels. *International Journal of Early Years Education*, 17(1), 33-45.
- Bütüner, S.Ö. (2008). Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı: Kitap İncelemesi. *İlköğretim online*, 7(1), 6-8.
- Carver, A., Timperio, A. ve Crawford, D. (2008). Playing it safe: The influence of neighbourhood safety on children's physical activity- A review. *Health & Place*, 14, 217-227.
- Cevher Kalburan, N. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının dış mekânda oyun fırsatları ve ebeveyn görüşleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 32, 113-135.
- Cevher-Kalburan, N. ve Ivrendi, A. (2016). Risky play and parenting styles. *Journal of Child and Family Studies*, 24(7), 1-12.
- Christensen, P. H. (2002). Why more 'quality time' is not on the top of children's lists: The 'qualities of time' for children. *Children & Society*, 16(2), 77-88. doi:10.1002/CHI.709
- Coe, H.A. (2017). Embracing risk in the Canadian woodlands: Four children's risky play and risk-taking experiences in a Canadian Forest Kindergarten. *Journal of Early Childhood Research*, 15(4) 374-388.
- Colwell, M. J. ve Lindsey, E. W. (2005). Preschool children's pretend and physical play and sex of play partner: Connections to peer competence. *Sex Roles*, 52(7-8), 497-509. Doi: 10.1007/s11199-005-3716-8
- Coplan RJ, Hastings PD, Lagacé-Séguin DG. ve Moulton CE (2002) Authoritative and authoritarian mothers' parenting goals, attributions, and emotions across different childrearing contexts. *Parenting. Science and Practice* 2(1), 1-26
- Creighton, G., Brussoni, M., Oliffe, J., ve Olsen, L. (2017). "It's good for the kids": fathers consider risk and protection in their own and their children's lives. *Journal of Family Issues*, 38(8), 1043-1065. <https://doi.org/10.1177/0192513X15584679>
- Duman, G. ve Temel, Z. F. (2011). Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Anasının Devam Eden Çocukların Oyun Davranışlarının incelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1).
- Eager, D., ve Little, H. (2011). *Risk deficit disorder*. Retrieved from: https://www.academia.edu/1479794/Risk_deficit_disorder.
- Erikson, E. H. (1985). *The Life Cycle Completed*. New York: Norton.
- Fiskum, T. (2004). *Effekt av barnehagemiljø på motorisk og spatial kompetanse hos barn. En tverrsnittstudie av den motoriske og spatiale kompetansen hos barn i en friluftsbarnhage og barn i en tradisjonell barnehage [The effect of kindergarten's environment on children's motor and spatial competence]* (Master thesis). Nord-Trøndelag University College, Norway, Levanger.
- Fjørtoft, I. (2000). *Landscape and playscape. Learning effects from playing in a natural environment on motor development in children* (Doctoral thesis). Norwegian School of Sport Science, Norway, Oslo.
- Frost, J. L., Wortham, S. C. ve Reifel, S. (2005). *Play and Child Development* (2nd ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Furedi, F. (2001) *Paranoid Parenting: abandon your anxieties and be a good parent*. London: Penguin.

- Gagnon, S. G. ve Nagle, R. J. (2004). Relationships between peer interactive play and social competence in at-risk preschool children. *Psychology in the Schools*, 41(2), 173-189. Doi: 10.1002/pits.10120
- Gerrits, M. H., Goudena, P. P. ve Van Aken, M. A. (2005). Child–parent and child–peer interaction: Observational similarities and differences at age seven. *Infant and Child Development*, 14(3), 229-241. Doi: 10.1080/0300443011660108
- Gleave, J. ve Cole-Hamilton, I. (2012). *A world without play: A literature review*. <http://www.playengland.org.uk/media/371031/a-world-without-playliterature-review-2012.pdf>
- Greenfield, C. (2004). ‘Can run, play on bikes, jump the zoom slide, and play on the swings’: Exploring the value of outdoor play. *Australian Journal of Early Childhood* 29(2), 1–5.
- Greenland, P. (2010). *Physical development*. In T. Bruce (Ed.), *Early childhood. A guide for students* (pp. 188–192). London: Sage.
- Gull, C., Goldenstein, S.L. ve Rosengarten, T. (2018). Benefits and risks of tree climbing on child development and resiliency, *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 5(2), 10-29.
- Güler, B.İ. ve Demir, E. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin riskli oyunlara yönelik görüş ve algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 17(2), 97-116
- Hampton, V. R., Fantuzzo, J. W., ve Manz, P. H. (1999). “Assessing Interactive Play in Early Childhood: Penn Interactive Peer Play Scale.” *Nhsa Dialog: A Research-to-practice Journal for The Early Intervention Field*, 3(1), 70-72.
- Harper, N.J. (2017) Outdoor risky play and healthy child development in the shadow of the “risk society”: A forest and nature school perspective, *Child & Youth Services*, 38(4), 318-334, DOI: 10.1080/0145935X.2017.1412825
- Hofferth, S.L. (2009). Changes in American children’s time—1997 to 2003. *Electron. Int. J. Time Use Res.*, 6, 26–47.
- Humphreys, A. P. ve Smith, P. K. (1984). Rough-and-Tumble in Preschool and Playground (in) Smith, P. K. (Ed.), *Play in Animals and Humans*. Oxford: Blackwell, pp. 241-266.
- Jenkinson, S. (2001). *The genius of play: Celebrating the spirit of childhood*. Stroud: Hawthorn.
- Kantomaa, M. T., Purtsi, J., Taanila, A. M., Remes, J., Viholainen, H. et al., (2011) Suspected Motor Problems and Low Preference for Active Play in Childhood Are Associated with Physical Inactivity and Low Fitness in Adolescence. *PLoS ONE*, 6(1). Retrieved from <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0014554#s4>.
- Karaca, N. H. (2020). Development Process of “Scale for the Attitudes towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) - Parent Form” *International Journal of Contemporary Educational Research*, 7(1), 165-176. DOI: <https://doi.org/10.33200/ijcer.657518>
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (17. Baskı). İzmir: Nobel Yayınevi.
- Kindleberger Hagan, L. ve Kuebli, J. (2007). Mothers’ and fathers’ socialisation of pre-schoolers’ physical risk taking. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 28(1), 2-14.
- Kleppe, R. (2018) Characteristics of staff–child interaction in 1–3-yearolds’ risky play in early childhood education and care. *Early Child Development and Care*, 188(10), 1487-1501. DOI: 10.1080/03004430.2016.1273909
- Lester, S., ve W. Russell. (2008). *Play for a change. Play, policy and practice: A review of contemporary perspectives*. <http://www.playengland.org.uk/Page.asp>.
- Lindon, J. (2011). *Too safe for their own good? helping children learn about risk and life skills*. London: National Children’s Bureau.

- Little, H. (2006) Children's Risk-Taking Behaviour: implications for early childhood policy and practice, *International Journal of Early Years Education*, 14(2), 141-154.
- Little, H. ve Wyver, S. (2008). Outdoor play. does avoiding the risks reduce the benefits?. *Australian Journal of Early Childhood* ,33 (2), 33-40.
- Little, H. ve Eager, D. (2010). Risk, challenge and safety: Implications for play quality and playground design. *European Early Childhood Education Research Journal*, 18(4), 497-513.
- Little, H. (2010). Relationship between parents' beliefs and their responses to children's risk-taking behaviour during outdoor play. *Journal of Early Childhood Research*. 8,315-330. doi: 10.1177/1476718X10368587.
- Little,H., Wyver,S. ve Gibson,F. (2011) The influence of play context and adult attitudes on young children's physical risk-taking during outdoor play. *European Early Childhood Education Research Journal*, 19(1), 113-131. DOI: 10.1080/1350293X.2011.548959
- Little, H., Sandseter, E. B. H., ve Wyver, S. (2012). Early childhood teachers' beliefs about children's risky play in Australia and Norway. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 13(4), 300-316.
- Little,H. (2015) Mothers' beliefs about risk and risk-taking in children's outdoor play. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 15(1), 24-39, DOI: 10.1080/14729679.2013.842178
- Marano, H. E. ve Skenazy, L. (2011). Why parents should stop overprotecting kids and let them play: An interview with Hara Estroff Marano and Lenore Skenazy. *American Journal of Play*, 3(4), 423- 442.
- McFarland,L. ve Laird,S.G. (2018).Parents' and early childhood educators' attitudes and practices in relation to children's outdoor risky play. *Early Childhood Education Journal*, 46(2),159-168. DOI 10.1007/s10643-017-0856-8
- McFarland L. ve Laird S.G. (2020) "She's only two": parents and educators as gatekeepers of children's opportunities for nature-based risky play. In: Cutter-Mackenzie-Knowles A., Malone K., Barratt Hacking E. (eds) Research Handbook on Childhoodnature. Springer International Handbooks of Education. Springer, Cham.
- Mitchell, R., Cavanagh, M. ve Eager, D. (2006) Not all risk is bad, playgrounds as a learning environment for children. *International Journal of Injury Control and Safety Promotion*, 13, 122-124.
- Moralı,D.İ. (2019). *Anaokullarında sunulan riskli oyun fırsatlarının fiziksel özellikler ve yetişkin yaklaşımları bağlamında incelenmesi*. Pamukkale üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü Yüksek lisans tezi,Denizli.
- Morrongiello, B. A. ve Lasenby-Lessard, J. (2007). Psychological determinants of risk taking by children: an integrative model and implications for interventions. *Injury Prevention*, 13(1), 20-25.
- Moyles, J. (2014). *The Excellence of Play*. Maidenhead, Berkshire: McGraw-Hill Education.
- Nikiforidou, Z. (2017) 'It is riskier': preschoolers' reasoning of risky situations, *European Early Childhood Education Research Journal*, 25(4), 612-623, DOI: 10.1080/1350293X.2017.1331075
- Ofsted. (2006). *Early Years: Safe and Sound*. HMI 2663. Retrieved from www.ofsted.gov.uk.
- Oktay, A. (1999).*Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon.
- Piaget, J. (1962). *Play, Dreams, and Imitation in Childhood*. Norton, New York.
- Play England. (2011). *Outdoor play in danger of disappearing*. Retrieved from <http://www.playengland.org.uk/news/2011/07/new-research-outdoor-play-in-danger-of-disappearing.aspx>.

- Play Wales. (2015). A playworker's guide to risk: Do we dare risk risk? Retrieved from http://www.alisonjohn.com/wp-content/uploads/2015/01/A_Playworkers_guide_to_risk.pdf
- Rosin, H. (2014). The overprotected kid: A preoccupation with safety has stripped childhood of independence, risk taking, and discovery—without making it safer. A new kind of playground points to a better solution. Retrieved from <http://www.theatlantic.com/features/archive/2014/03/hey-parents-leave-those-kids-alone/358631/>
- Rubin, K., Fein, G. ve Vandenberg, B. (1983). Play, in Mussin, P. (ed). p. 694-774. *Handbook of Child Psychology*, New York: John Wiley and Sons.
- Sandseter, E. B. H. (2007). Categorising risky play - How can we identify risk-taking in children's play? *European Early Childhood Education Research Journal*, 15, 237–252.
- Sandseter, E. B. H. (2009a). Children's expressions of exhilaration and fear in risky play. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 10, 92–106.
- Sandseter, E.B.H. (2010) *Scaryfunny. A qualitative study of risky play among preschool children*. PhD thesis, Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norway.
- Sandseter, E.B.H. ve Kennair, L. E. O. (2011). Children's Risky Play From An Evolutionary Perspective: The Anti-Phobic Effects of Thrilling Experiences. *Evolutionary Psychology*, 9(2), 257-284.
- Sandseter, E.B.H. (2012). Children's risky play in early childhood education and care. *Childlinks*, 3, 2-6.
- Sandseter, E.B.H.(2014) Early childhood education and care practitioners' perceptions of children's risky play; examining the influence of personality and gender. *Early Child Development and Care*, 184(3), 434-449, DOI: 10.1080/03004430.2013.794797
- Saracho, O.N. (1999). A factor analysis of pre-school children's play strategies and cognitive style. *Educational Psychology*, 19 (2), 165-180.
- Schwebel, D. C. ve Barton, B. K. (2005). Contributions of multiple risk factors to child injury. *Journal of Pediatric Psychology*, 30(7), 553–561.
- Skenazy, L. (2010). *Free-range kids, how to raise safe, self-reliant children (without going nuts with worry)*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.
- Stephenson, A. (2003). Physical Risk-Taking: Dangerous or Endangered?. *Early Years* 23 (1),35–43.
- Stevens JH, Hough RA. ve Nurss JR (1993) *The influence of parents on children's development and education*. In: Spodek B (ed.) *Handbook of Research on the Education of Young Children*. New York: Macmillan, 337–351.
- Thomas, F. ve Harding, S. (2011). The role of play. Play outdoors as a medium and mechanism for well-being, learning and development. In J. White (Ed.), *Outdoor Provision in the Early Years* (pgs. 12-22). London: Sage.
- Tovey, H. (2007). *Playing outdoors: spaces and places, risk and challenge*. Maidenhead: Open University Press
- Tovey, H. (2010). *Playing on the edge: Perceptions of risk and danger in outdoor play*. In P. Broadhead, J. Howard & E. Wood (Eds.), *Play and learning in the early years* (pp. 79–94). London: Sage
- Unger, M. (2008). Too safe schools, too safe families: Denying children the risk-taker's advantage. *Education Canada*, 48(1), 6-10.
- Ünüvar, P. ve Kanyılmaz, E.S. (2017). 4-6 yaş çocukları için riskli oyunlara izin verme ölçeğinin geliştirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(22), 510-523

Walters, M. (2020). *(Re)considering (risky) play in a Canadian early childhood context*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. University of British Columbia. <https://open.library.ubc.ca/collections/ubctheses/24/items/1.0389894>

White, J. (2011). *Outdoor Provisions in the Early Years*. London: Sage.

Yavuzer, H. (1993). *Ana-baba ve çocuk [Parents and child]*. Istanbul: Remzi Publishing.

Zachopoulou, E., Trevlas, E., ve Tsikriki, G. (2004). Perceptions of gender differences in playful behaviour among kindergarten children. *European Early Childhood Education Research Journal*, 12(1), 43-53. Doi: 10.1080/13502930485209301

Extended Abstract

Introduction: The importance of play, which has survived from the moment humanity has existed until today, has started to attract more attention in the 17th and 18th centuries. Locke and Rousseau emphasized that play is a necessary part of childhood and that play has an important contribution to the healthy development of children (Frost, Wortham and Refiel, 2005). Children especially enjoy playing outdoors, free from adult control (Brockman, Jago and Fox, 2011). Playing outdoors responds to the demands of children and it is stated that children prefer especially risky play in their games. Risky play is expressed as a play that includes exciting and interesting forms of physical play (Sandseter, 2010), involving the risk of uncertainty and physical injury, offering opportunities to push and test limits, discover limits and learn about risk (Ball, 2002; Little and Wyver, 2008). However, today there are some factors that prevent children from playing risky games outdoors. Morrongiello and Lasenby-Lessard (2007) stated that risk-taking behaviors of children are shaped by individual characteristics, parental factors and social factors. For example, due to vertical construction, children started to lose their chance to play outdoors in free play environments. In addition, overprotective parental attitudes (Carver, Timperio and Crawford, 2008) made it imperative that children spend most of their time under adult supervision in more structured indoor environments (Meire, 2013). Since it is easy to control and has fast access, parents can spend their time by directing children to adult activities such as computers, television or music, painting, sports instead of taking risks. In this case, children are prevented from playing free games on their own. It is a part of their nature that children are curious about themselves and their environment, discovering what is safe and want to try risky behaviors (Apter, 2007) and is an important factor for their healthy development. **Aim:** In this study, it was aimed to determine the factors affecting parents' views towards risky play. This study is thought to contribute significantly to researchers, educators and parents regarding the necessity of children to play risky games. **Method:** General survey model was used in this study which investigated the factors affecting the views of parents about the risky games played by children. In the study, 650 (mother = 400, father = 250) parents (one scale is given to each parent) of children, who were attending to preschool education institutions affiliated to the Directorate of National Education, showing typical development, determined by voluntary simple random sampling in Afyonkarahisar city center, were included. As the data collection tools in the research, "General Information Form" to determine the personal information of parents and "Scale for the Attitudes Towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) - Parent form developed by Karaca (2020) to determine parents' views about risky play were used. Personal information of the parents included in the study in the general information form were given in frequency and percentage distributions. Since the data obtained during the study did not show normal distribution, they were evaluated by non-parametric analyzes. Hence, gender of the child and number of children in the family variables were analyzed using the Mann Whitney U Test and the parental education status variable was analyzed using the Kruskal Wallis H Test. **Results and Discussion:** The issue of children and games has

been one of the most studied topics for many years. However, it is seen that the risky play issue has recently emerged as a new discussion area. The more important the vital activities in the life of the individual, the more important the play is for the children. However, in recent years, children are faced with restrictions regarding play environments and the materials they play. It is emphasized that the restriction of children's play environments and materials have negative effects in the long term. Apart from inactivity and lack of self-confidence in children (Little and Wyver, 2008), Eager and Little (2011) stated that children may be more prone to problems such as obesity, mental health disorders, lack of independence, decreased perception and reasoning skills. In this study, it was aimed to investigate the factors that affect the parents' views about risky play. The findings obtained as a result of the study conducted for this purpose are given below.

- The mean scores that parents received from the *Scale for the Attitudes Towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) -Parent form* sub-dimensions did not differ significantly according to the gender of the children,
- In terms of the sub-dimensions of *Scale for the Attitudes Towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) -Parent form*, statistically significant difference were seen in “distinguishing risky behaviors” ($z = -2.226$, $p = .026$, $p < .05$) and “giving support” ($z = -2.249$, $p = .025$, $p < .05$) according to the number of children in the family,
- * In terms of the sub-dimensions of *Scale for the Attitudes Towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) -Parent form*, statistically significant difference were found in “pro-beliefs” ($\chi^2 = 14.955$, $p = .001$, $p < .05$), “distinguishing risky behaviors” ($\chi^2 = 24.829$, $p = .000$, $p < .05$), “giving support” ($\chi^2 = 22.803$, $p = .000$, $p < .05$) and “spouse /partner support” ($\chi^2 = 13.479$, $p = .001$, $p < .05$) according to educational level of the mother.
- In terms of the sub-dimensions of *Scale for the Attitudes Towards Risky Play at Early Childhood (SATRPEC) -Parent form*, statistically significant difference were found in “distinguishing risky behaviors” ($\chi^2 = 28.836$, $p = .000$, $p < .05$), “giving support” ($\chi^2 = 24.476$, $p = .000$, $p < .05$), “anxiety” ($\chi^2 = 8.220$, $p = .016$, $p < .05$) and “spouse /partner support” ($\chi^2 = 26.252$, $p = .000$, $p < .05$) according to educational level of the father.